

Georg Metz i Dagbladet Information:

”Bogen er dybest set lagt op og ført igennem som en klassisk journalistisk øvelse af de absolut mere omfattende, hvor den baggrundsviden der skal til for at den slags skal lykkes, i hvert fald ikke er mangelfuld. *Eriksen* bevæger sig fortroligt i de pågældende centres realtid og er indforstået med sine samtalepartnere, med hvem han ofte blot genoptager en tidligere påbegyndt samtale.

Putinismens opponenter lever som bekendt livet i dybeste usikkerhed, hvad enten de bliver boende i det store Moderland - eller som et af *Eriksens* vidner selv har søgt eksilet. Skribenten og kritikeren Mikhael Sjisjkin møder han i relativ sikkerhed i Schweiz.

En anekdote fortalt af Sjisjkin siger mere om russiske tilstande end en bogreol fuld: Da Alexej Navalny endnu levede på lånt tid, betror ved et politisk møde en af tilhørerne den da berømte, stærkt forfulgte men også stærkt beundrede oppositionsleder: Når du får magt, stemmer jeg på dig.

Her åbner gulvet sig under læseren. Den demokratiske forstand i den replik er uimodsigeligt afslørende. Hvad kan så indgyde håb om forandring!

Begreber som magt, afmagt og ære er hele vejen igennem ærindet. Ikke mindst æren, som *Jens-Martin Eriksen* særligt vægter.

De folk *Eriksen* sætter stævne, befinder sig midt i afmagten, men uden at have sat æren over styr(eller ambitionen om en fastholdt ære eller æresoprejsning) og dermed midt i kampen for at lave om på situationen og deres egen og deres folks vilkår.

At dette er agtværdigt og værdigt, rigtigt og smukt, og meget, meget modigt, om dette kan der ikke herske delte meninger. De mennesker forfatteren opsøger, er alle af ære.”

Yasmin Abdel-Hak i POV International:

Jens-Martin Eriksen har begået en særdeles vigtig bog med budskabet om, at demokratiet er en skrøbelig størrelse, som let kan pustes væk under nutidens politiske strømninger, det være sig til både højre og venstre for midten.

Temaet og konstruktionen i bogen er Eriksens rejser gennem Europa over fem år mellem 2018 og 2023. Hans møder og dybe samtaler med forfattere og kunstnere danner bogens mange kapitler, hvert møde har sit eget kapitel. Det er i sig selv et imponerende persongalleri, som Eriksen mønstrer, fra litauiske Tomas Venclova til serbiske Sonja Biserko og til den russiske eksilforfatter Mikhail Shishkin ... Eriksens bog indeholder en lang perlerække af åbenbaringer om vores eget forhold til demokrati og menneskerettigheder. Om menneskers dårskab og dovenskab – ikke mindst når korrupsion, bestikkelse og transaktionelle dagsordener fylder mere end højtbesungne frihedsbegreber.

Det er en bog med et skarpt blik på den ånd af putinisme, der svæver over den højredrejning, som mange lande oplever i disse år. Det er en bog, der på mange måder viser et Europa i et forestående, fremtidigt dystopia. Det kan være skræmmende og nedslående læsning. Men først og fremmest bør bogen læses som en hyldelse til de mange mennesker, der rundt om i vores verden – fra Europa til Mellemøsten og Rusland – hver især kæmper for at bevare æren og integriteten midt i et hav af afmagt.”